

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 1 april 2021
Datum GS-besluit : 20 april 2021

Vragen nr. 38

Vragen van de heer **B.G.P. de Wit** (VVD), Noord-Holland maakt zich zorgen over beschikbaarheid zoetwater voor ons drinkwater, industrie en agrarische sector

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 1 april 2021 door het lid van Provinciale Staten, de heer **B.G.P. de Wit** (VVD), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op 30 maart 2021 verscheen op Waterforum een bericht over de zoetwaterbeschikbaarheid in Nederland naar aanleiding van het op 29 maart 2021 door de minister van I&W gepubliceerde rapport “*Overzicht Grondwateronttrekkingen – provincies en waterschappen*”. Minister van Nieuwenhuizen (I&W) waarschuwt in haar Kamerbrief specifiek voor het beperkte inzicht in de grondwateronttrekkingen door de agrarische sector bij het beregenen van gewassen. Omdat de beschikbaarheid van zoetwater in Noord-Holland voor de VVD-fractie absolute prioriteit heeft in relatie tot ons drinkwater en vitale economische sectoren zoals de industrie en land- en tuinbouw, heeft de VVD-fractie de volgende vragen aan het college van Gedeputeerde Staten naar aanleiding van deze publicaties:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Inventarisatie: Inbreng door en betekenis voor Noord-Holland

Vraag 1:

De minister legt in haar Kamerbrief uit dat de inventarisatie over grondwateronttrekkingen door de provincies en waterschappen is uitgevoerd. Op welke manier heeft de provincie Noord-Holland hieraan bijgedragen, en wat is de inbreng van de provincie geweest?

Antwoord 1:

GS heeft gegevens aangeleverd van onttrekkingen waarvoor zij bevoegd gezag is. Dit zijn de onttrekkingen voor openbare drinkwatervoorziening en industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m³/jaar.

Vraag 2:

De minister spreekt in haar Kamerbrief met name over de problemen in het grondwatersysteem van Hoog Nederland. De VVD-fractie leest dat de problemen niet in Noord-Holland aan de orde zijn. Is dat een juiste lezing? Zo ja, wat is wel de relatie van de problemen in het grondwatersysteem van Hoog Nederland met de situatie in Noord-Holland? Zo nee, kunt u toelichten hoe wij de uitspraak van de minister dan moeten lezen?

Antwoord 2:

Het karakter van het grondwatersysteem in Noord-Holland is anders dan van het grondwatersysteem in Hoog Nederland. In Noord-Holland is sprake van twee hoog gelegen gebieden waar geen oppervlaktewater beschikbaar is voor beregening. Dit zijn de duinen en het Gooi. In deze gebieden infiltreert het water in de bodem en vindt ook geen ondiepe ontwatering plaats. Een deel van het water wordt onttrokken voor drinkwatervoorziening, maar deze hoeveelheid is niet toegenomen. In de duinen en het Gooi vinden geen grote onttrekkingen plaats voor landbouw. Er is in deze gebieden geen sprake van een structurele daling van de grondwaterstanden en van aantasting van de grondwatervoorraad.

Herijking grondwater- en beregeningsbeleid**Vraag 3:**

De minister roept provincies en waterschappen op om hun grondwater- en beregeningsbeleid te herijken. Op welke manier heeft de minister de provincie Noord-Holland hiertoe opgeroepen? Kunt u die oproep met de Staten delen? Zo nee, hoe kunnen wij op een andere wijze geïnformeerd worden? Wat gaat uw college met de oproep van de minister doen?

Antwoord 3:

De minister heeft geen specifieke oproep gedaan aan de provincie Noord-Holland. De problematiek is echter al langer bekend bij Gedeputeerde Staten. Het (ontwerp)beleid hiervoor is opgenomen in het Ontwerp Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027. In het antwoord op vraag 7 wordt hier verder op ingegaan.

Vraag 4:

De oproep van de minister focust met name op het verantwoordelijkheidsgebied van de waterschappen, namelijk de grondwateronttrekkingen in de agrarische sector. Wat is de rol van de provincie en op welke manier werkt u bij dit onderwerp samen met de waterschappen in Noord-Holland?

Antwoord 4:

De verantwoordelijkheden van waterschappen en provincie vullen elkaar aan. De provincie is bevoegd gezag voor grotere industriële onttrekkingen, openbare drinkwatervoorziening en bodemenergie. De waterschappen zijn bevoegd gezag voor kleinere industriële onttrekkingen, landbouwonttrekkingen en overige onttrekkingen. De waterschappen en de provincie toetsen beiden op een zorgvuldig voorraadbeheer, en het voorkómen van verdroging, verzilting en schade als gevolg van onttrekkingen waarvoor zij bevoegd gezag zijn. Voor wat betreft de zoetwatervoorziening in bredere zin verwijzen wij naar het antwoord op vraag 6.

Vraag 5:

Onderdeel van de door de minister genoemde herijking is de registratie van onttrekkingen en onttrokken hoeveelheden. De VVD vindt het van belang dat een extra administratieve last voor agrarisch ondernemers wordt vermeden. Bovendien vindt de VVD-fractie dat beter kan worden ingezet op het vergroten van de beschikbaarheid van zoetwater of het verminderen van de waterbehoefte in bestaande gebruiksprocessen, in plaats van de verdeling te (moeten) reguleren. Deelt u onze mening en, zo ja, op welke manier kunt u onze zorgen meenemen in de herijking van het grondwater- en beregeningsbeleid?

Antwoord 5:

Wij delen de mening dat vergroten van de beschikbaarheid en het verminderen van de behoefte eraan bijdragen dat reguleren van de verdeling minder snel nodig is. Een goede registratie van onttrekkingen en onttrokken hoeveelheden is daarbij nodig om voorraden goed te kunnen beheren en negatieve effecten van onttrekking te voorkómen. Het bestaande beleid is dat alle onttrekkingen, waaronder de agrarische, groter dan 12.000 m³/jaar door waterschappen aan de provincie worden gemeld (Omgevingsverordening Noord-Holland 2020, Afdeling 11.2). Wij zien geen aanleiding om deze waarde aan te passen.

Vraag 6:

Welke initiatieven onderneemt uw college om de zoetwatervoorraad in Noord-Holland op peil te houden? En bent u met watergebruikers in gesprek over de potentie om de waterbehoefte in bestaande gebruiksprocessen te verminderen, en wat kunnen deze gesprekken potentieel opleveren?

Antwoord 6:

De initiatieven om de zoetwatervoorraad in Noord-Holland op peil te houden zijn opgenomen in het Ontwerp Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027. Dit zijn:

- Vergunningverlening grondwateronttrekking, toezicht en handhaving
- Opstellen bodemenergieplannen
- Onderzoek watervraag datacenters en hiermee samenhangende risico's en kansen
- Uitvoeren pilot ondergrondse opslag Texel in combinatie met druppelirrigatie
- Subsidie zoetwater besparende maatregelen via Landbouwportaal

Noord-Holland neemt samen met andere waterbeheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat) actief deel aan het deltaprogramma zoetwater. Alle stakeholders (agrariërs, drinkwaterbedrijven, natuur en industrie) worden betrokken bij de opgave om de zoetwatervoorraad op peil te houden en bewust om te gaan met het beschikbare zoetwater. Een belangrijk aandachtspunt is voldoende beschikbaarheid van zoetwater voor de drinkwatervoorziening.

Regionaal Waterprogramma**Vraag 7:**

Het Regionaal Waterprogramma, als onderdeel van de Nationale Omgevingsvisie, wordt vanaf 2022 het strategisch beleidskader grondwater voor de provincies. Kunt u aangeven wat de invoering van het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland gaat betekenen, in afwijking op het huidige beleid, voor de gebruikers van zoetwater? En wat betekent dat voor de ruimtelijke ordening van Noord-Holland?

Antwoord 7:

Zowel bij het huidige beleid als bij het beleid in het Ontwerp Regionaal Waterprogramma is duurzaam gebruik en het niet uitputten van grondwatervoorraden een uitgangspunt. Door toenemende periodes van droogte en door een toenemende vraag kan de beschikbaarheid van zoet water onder druk komen te staan. Dit kan doorwerken in de ruimtelijke ordening omdat zoet water niet onbeperkt beschikbaar is. Activiteiten die veel zoet water vragen kunnen in de toekomst mogelijk niet overal worden gefaciliteerd en daarom stimuleren we zelfvoorzienendheid.

Vraag 8:

Gegeven de nu lopende terinzagelegging van het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland en de verwachte besluitvorming door Provinciale Staten in begin 2022, hoe wordt de door de minister gevraagde herijking van het grondwater- en beregeningsbeleid meegenomen in die besluitvorming?

Antwoord 8:

Als aangegeven in het antwoord op vraag 3 is de problematiek al langer bekend. In het Ontwerp Regionaal Waterprogramma Noord-Holland is hiermee rekening gehouden.